

ضوابط و مقررات فنی تخصیص پهنه‌های دریایی به متقاضیان مزارع پرورش ماهی در قفس

1- تعاریف

• سایت پرورش ماهی در قفس

سایت پرورش ماهی در قفس شامل تعدادی مزرعه آبی‌پروری دریایی است که در یک پهنه آبی استقرار یافته‌اند. در این پهنه آبی با توجه به شرایط مربوطه، امکانات، تجهیزات، ظرفیت حمل زیست محیطی و غیره، میزان ظرفیت اسمی تولید پرورش ماهی در هر سایت تعیین می‌گردد. سازمان شیلات ایران بر این اساس و با توجه به ظرفیت تولید، هماهنگی‌ها و برنامه‌ریزی‌های لازم را جهت تأمین امکانات زیربنایی مورد نیاز از جمله اسکله و اراضی پشتیبانی انجام خواهد داد.

• مزرعه

فضایی از پهنه دریایی است که در آن یک یا چند خردمزرعه با مدیریت واحد قرار می‌گیرند و از یک حریم مشخص برخوردار است. مزارع پرورش ماهی در قفس بر اساس نحوه مدیریت و بهره‌برداری به دو دسته منفرد و مجتمع تقسیم‌بندی می‌گردند.

• مزرعه منفرد

مزرعه منفرد، واحدی تولیدی است که تحت مدیریت واحد فرد حقیقی یا حقوقی اداره می‌شود و مقادیر حداقل و حداکثر ظرفیت تولید اسمی آن به ترتیب 1000 و 5000 تن است. آرایش استقرار خرد مزرعه‌ها بر اساس شرایط منطقه‌ای تعریف می‌شود.

• مزرعه مجتمع

مزرعه مجتمع متشکل از تعدادی از واحدهای خرد تولیدی، تحت عنوان مزارع خرد با حداقل ظرفیت 500 تن است که هر مزرعه خرد با مدیریتی واحد اداره می‌گردد و مجموع این مزارع خرد، تحت مدیریت و نظارت مجموعه ای متشکل از نمایندگان تمام واحدهای خرد این مجتمع است. حداکثر ظرفیت تولید اسمی این مزارع نیز 5000 تن تعیین می‌گردد. قابل ذکر است که آرایش استقرار مزارع خرد در مجتمع، نسبت به یکدیگر متناسب با وضعیت پهنه آبی، امکانات، تجهیزات و با نظر مشاور و تایید سازمان شیلات ایران تعیین می‌گردد.

• خرد مزرعه پرورش ماهی در قفس

خرد مزرعه، مجموعه ای از قفس‌ها در کنار هم است که در داخل یک مزرعه مجتمع یا منفرد، تعریف و در فاصله مشخصی نسبت به هم واقع می‌گردد. این مزارع خرد نیز تحت مدیریت واحد یک فرد و با نظارت و هماهنگی با مدیریت کلان تشکیل آبی‌پروران مجتمع یا مدیر مزرعه منفرد، اداره می‌گردد. حداقل ظرفیت اسمی تولید خرد مزرعه‌ها 500 تن است.

• قفس دریایی

سازه ای است که به همراه سامانه مهار، بخشی از پهنه دریا را اشغال می‌کند و توسط تور یا نظایر آن محصور می‌گردد تا در آن محیط محصور ماهی پرورش داده شود. این قفس‌ها در انواع مختلف، ثابت، شناور، قابل استغراق و مغروق وجود دارند.

2- ضوابط فنی تخصیص پهنه‌های دریایی:

2-1- اعماق مناسب برای استقرار قفس در دریای خزر

- حداقل عمق مناسب پرورش ماهی در قفس در دریای خزر 30 متر است

تبصره: در مناطقی از سواحل شرقی و غربی جنوب دریای خزر که دست یابی به این عمق با فاصله بیش از 10 کیلومتر نسبت به ساحل امکان پذیر است، می توان با انجام اندازه گیری های میدانی دقیق و تحلیل آنها به لحاظ تعیین مناطق مناسب آبی پروری دریایی و استفاده از فن آوری های به روز و مناسب منطقه و همچنین با تأیید سازمان شیلات ایران، اعماق کمتری را نیز به پرورش ماهی در قفس اختصاص داد. محدوده عملیاتی این تبصره مطابق جدول زیر است.

ردیف	استان	مناطقى كه مى توان با توجه به اندازه گیری دقیق میدانی و مطالعات تکمیلی، بر اساس تبصره فوق در اعماق کمتر از 30 متر اقدام به پرورش ماهی در قفس نمود.	تهیه گزارش توجیهی و انجام مطالعات تکمیلی	تایید
1	گیلان	از رضوانشهر تا آستارا	مشاور	سازمان شیلات ایران
2	مازندران	امیرآباد تا میانکاله	مشاور	سازمان شیلات ایران
3	گلستان	سواحل کل استان گلستان	مشاور	سازمان شیلات ایران

2-2- اعماق مناسب در خلیج فارس

- حداقل عمق مناسب پرورش ماهی در قفس در خلیج فارس 20 متر است

تبصره: منحصرأ در مناطقی از سواحل استان خوزستان که دستیابی به این عمق با فاصله بیش از 20 کیلومتر نسبت به ساحل امکان پذیر است، می توان با انجام اندازه گیری های میدانی دقیق و تحلیل آنها به لحاظ تعیین مناطق مناسب پرورش ماهی در قفس و استفاده از فن آوری های به روز و مناسب منطقه و همچنین با تأیید سازمان شیلات ایران در اعماق بیش از 12 متر نیز به این امر نمود.

2-3- اعماق مناسب در دریای عمان

- حداقل عمق مناسب پرورش ماهی در قفس در دریای عمان 20 متر است

2-4- فضای آزاد بین تور پرورش و بستر

حداقل نسبت عمق تور پرورش به فاصله کف تور با بستر دریا یک به یک است.

2-5- فاصله حداقل از خط ساحل

حداقل فاصله محل استقرار قفس ها از خط ساحل 1500 متر است.

2-6- ابعاد خردمزرعه ها

- طول و عرض خردمزرعه ها براساس فرمولهای زیر قابل محاسبه است. توصیه می شود که راستای طول خردمزرعه عمود بر جهت جریان غالب منطقه باشد. شکل 1 نحوه محاسبه حریم را به صورت نمایشی نشان می دهد.

حداقل حریم 250 متری از هر سو + 2*تعداد قفس ها در یک ردیف * قطر قفس = طول خرد مزرعه

حداقل حریم 250 متری از هر سو + 2*تعداد ردیفها * قطر قفس = عرض خرد مزرعه

- استقرار لنگرها ، بویه ها و مهارهای دیگر کلاً در محدوده 500 متری حریم خرد مزرعه ها انجام خواهد شد.
- حریم خرد مزرعه ها و مزارع از آخرین نقطه سطح خارجی آخرین قفس نصب شده در طول و عرض خرد مزرعه ها محاسبه می گردد.
- حداقل فاصله بین مزارع با ظرفیت تولید کمتر از هزار تن ، 1000 متر و با ظرفیت تولید هزار تن و و بیشتر، 3000 متر خواهد بود.
- فاصله حداقل مزارع در نهایت پس از یک سال بایستی بر اساس نتایج برنامه پایش و تحلیل ظرفیت حمل زیست محیطی محاسبه و تدقیق گردد.
- واگذاری پهنه دریایی به صورت مرحله ای و با توجه به پیشرفت عملیات احداث مزرعه صورت خواهد پذیرفت.
- ضوابط حاضر هر ساله قابل تجدید نظر خواهد بود.